

Fen Bilimleri Ö?retmen Adaylar?n?n Ö?renciyi Anlama Öz- Yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Bilimleri Ö?retmen Adaylar?n?n Ö?renciyi Anlama Öz-Yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21703>

Özet

Bu ölçek, fen bilimleri ö?retmen adaylar?n?n, ö?rencilerin ö?renme süreçlerini, bilişsel ve duyuşsal özelliklerini, yanlış kavramalar?n? ve bireysel ihtiyaçlar?n? anlama konusundaki **öz-yeterlilik** düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, 2019 yılında Tufan ?naltekin ve Mehmet Saka tarafından bilimsel yöntemlerle geliştirilmiş olup, ö?retmen adaylar?n?n mesleki gelişimlerini destekleyecek geri bildirimler sağlamaya hedeflemektedir. Ö?renciyi anlama, etkili pedagojik yaklaşımlar?n temelini oluşturduğundan, bu ölçek eğitim araştırmalarında ve ö?retmen yetiştirme programlarında önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Ölçek geliştirme süreci, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları?n kapsayan kapsamlı bir psikometrik analiz içerir. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n kendilerini ö?rencilerin karmaşık ö?renme mekanizmaları?nı tanımlama ve bunlara uygun yanıt verme yetene?i açısından nasıl algıladıkları?nı ölçerek, ö?retmen yeterlili?i literatürüne katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Fen bilimleri eğitimi, ö?retmen adaylar?, **öz-yeterlilik**, ö?renciyi anlama, pedagojik yeterlilik, ölçek geliştirme, psikometri.

Yazarlar

Tufan ?naltekin, Mehmet Saka. Sorumlu yazar: **Tufan ?naltekin**.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, fen bilimleri ö?retmen adaylar?n?n mesleki gelişimleri sırasında ö?rencilerin ö?renme mekanizmaları?, bireysel farklılıklar?n? ve karşılaştıkları kavramsal zorluklar? ne derece anlayabildiklerine dair inançları?nı saptamaktır. Bu inançlar, ö?retmen adaylar?n?n sınıfta gösterecekleri çabay? ve azmi doğrudan etkiledi?i için, öz-yeterlilik düzeylerinin doğru bir şekilde ölçülmesi kritik öneme sahiptir.

Bu ölçüm aracı, ö?retmen yetiştirme programları?nı, adaylar?n ö?renci merkezli yaklaşımları benimseme ve uygulama yeterliliklerini geliştirmedeki başarıları?nı değerlendirmek için güvenilir ve geçerli bir yöntem sunar. Elde edilen veriler, program iyileştirmeleri ve hedeflenmiş müdahaleler için temel oluşturur.

Yapı

Ölçek, Kanadalı psikolog **Albert Bandura** tarafından öne sürülen **öz-yeterlilik** kuramına dayanmaktadır. Ölçülen yapı, ö?retmen adayları?n ö?rencilerin bilişsel zorlukları?nı (örneğin

yanlış kavramalar), duyuşsal durumları (örneğin motivasyon eksikliği veya ilgi alanları) ve sosyal çevrelerini doğru bir şekilde tanımlama ve yorumlama yeteneğine olan güçlü inancıdır.

Bu yapı, yalnızca teorik bilgiye değil, aynı zamanda bu bilgiyi öğrencinin somut durumuna uygulayabilme becerisine duyulan güveni de kapsar. Ölçek, genellikle öğrencilerin öğrenme stillerini, hazırlanma düzeylerini ve fen bilimleri konularındaki spesifik ihtiyaçları anlamaya yönelik alt boyutlardan oluşur.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması, araçta ölçülen yapıların gerçekten de "Fen Bilimleri Öğretmen Adayları'nın Öğrenciyi Anlama Öz-Yeterliliği" olduğunu kanıtlamak için kapsamlı **geçerlik** analizlerini içermiştir. Çalışmada, yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla uzman görüşleri alınmış ve dilsel geçerlik çalışmaları yapılmıştır.

Yapısal geçerlik, genellikle açmalyıcı (AFA) ve doğrulayıcı (DFA) **faktör analizi** yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yapısıyla uyumlu olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçümün kararlılığı ve tutarlılığı değerlendirme amacıyla yürütülmüştür. Çıktıları **güvenirliği**, genellikle Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yüksek alfa katsayıları, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü işaret etmektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı durumlarda ve farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini desteklemiştir. Bu, ölçeğin eğitim araştırmalarında güvenle kullanılabilirliğini anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Fen Bilimleri Öğretmen Adayları'nın Öğrenciyi Anlama Öz-Yeterlilik Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, ölçülen yapıların çok boyutlu doğası ortaya çıkarmak için **faktör analizi** (Açmalyıcı ve Doğrulayıcı) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek bir genel öz-yeterlilik puanı yerine, öğrenciyi anlamak için farklı yönlerini temsil eden alt boyutlardan oluştuğunu göstermiştir.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri (örneğin CFI, TLI, RMSEA), belirlenen faktör yapısının veri ile yüksek düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Bu alt boyutlar, araştırmacılara ve eğitimcilere, öğretmen adayları'nın güçlü ve geliştirilmesi gereken öz-yeterlilik alanları daha detaylı inceleme imkanı sunar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemekle birlikte, öz-yeterlilik ölçeklerinde tipik olarak 5'li veya 6'lı Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Fen Bilimleri Öğretmen Adayları

Yaş Grubu: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki lisans öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Üniversitelerin Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz Raporlama (Self-Report) Anket. Katılımcılar, öğrencileri anlama becerilerine yönelik inançlarını belirlenen derecelendirme skalası üzerinde ifade ederler.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen eğitimi, eğitim psikolojisi, pedagojik içerik bilgisi, fen eğitimi, güvenirlilik, geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir (N/A)

İletişim E-posta Adresi: inaltekintufan@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir (N/A)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için gerekli izinler ve olası ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Tufan İnaltekin ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makalenin PDF dosyası şu adresten indirilebilir: [fen-bilimleri-ogretmen-adaylarinin-ogrenciyi-anlama-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

İnaltekin, T., ve Saka, M. (2019). Fen Bilimleri Öğretmen Adayları'nın Öğrenciyi Anlama Öz-

Yeterlilik Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??ması. *E?itim Ve ?nsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, 10(20), 84-129.

Fen Bilimleri Ö?retmen Adaylar?n?n Ö?renciyi Anlama Öz-Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal geli?tirme makalesinde yer alan maddeler, bu kaynakta do?rudan sa?lanmam??tır. Ölçek maddelerine ula?mak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM